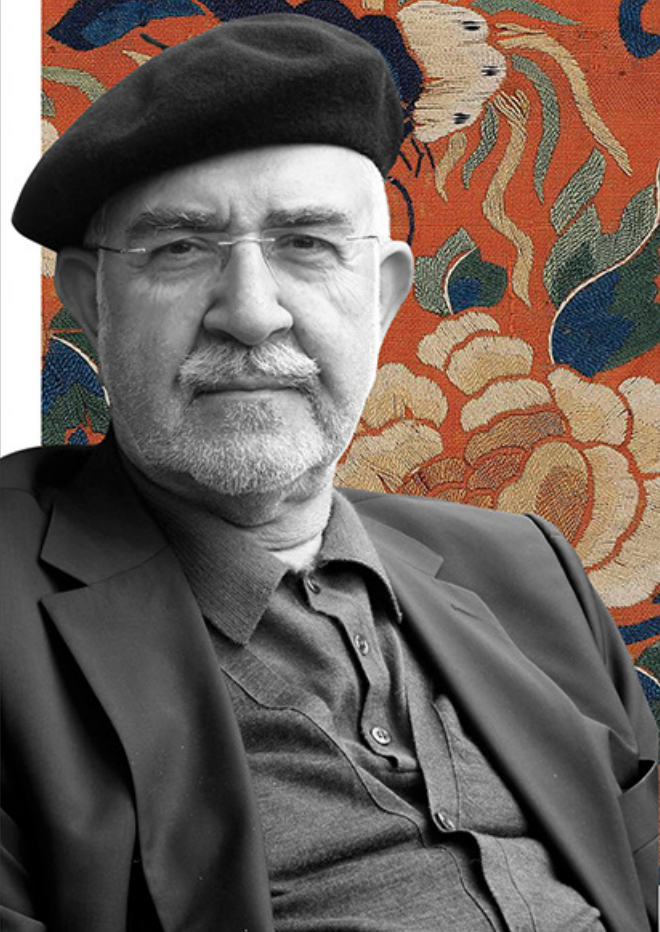

Mübarek Annelerimiz

Ezvâc-ı Tâhirât

Ö. TUĞRUL İNANÇER

SUFI
KİTAP

SUNUŞ

Muhterem Ömer Tuğrul İnançer Efendi'nin Hakk'a yürümesinin üzerinden bir yılı aşkın bir süre geçti. Malum, Peygamberimiz Efendimiz (sav): "Müminler ölmezler belki bir âlemden öteki âleme göçerler" buyurmuşlardır ya, bizler bu dünya hapisanesinde özgürleşeceğimiz günleri bekler iken, o ahiret hayatına doğdu. Nasıl ki bir zamanlar biz dünyadakiler ile birlikte idiyse, şimdi ahiret ehli ile birlikte. Cenâb-ı Hakk derecâtını âli eyleye.

Yunus Emre Hazretleri (ks) "Ölen hayvan imiş aşıklar ölmez" buyuruyor. Evet. Allah ve Resulünün âşığı olduğunu yakinen bildiğimiz Tuğrul Efendi, bizim algılayamadığımız bir şekilde yaşamakta. Misyonu da yaşamakta... Tuğrul Efendi'nin en mühim mesajlarından birisi, toplumumuzdaki sevgisizliğin ve dolayısıyla tüm problemlerin, Peygamberimizi tanımamaktan kaynaklandığıdır ki bunu, fırsat bulduğu birçok yerde; televizyon ve radyo programlarında, konferanslarda, sohbetlerde ve yazılı neşriyatlarda altını çizerek belirtmiştir. Yine Tuğrul Efendi'nin ifadesiyle, Risâletpenah Efendimizi tanımak da onun en yakınları olan zevcelerini tanımadan mümkün olamayacağı için "Mübarek

Annelerimiz” kitabının, Efendimizi tanımak konusunda önemli bir fonksiyon icrâ edeceğini düşünmekteyiz.

“Mübarek Annelerimiz”, Tuğrul Efendi’nin 2013 yılında yaptığı umuma açık sohbetlerden derlenmiştir. Sohbetlerin birinde, çok ilginçtir, dua ediyor. “İnşallah bu sohbetleri bir yayıncı ele alır ve hazırlayıp kitap hâliyle neşreder” buyuruyor. Evet, bu kitap, Tuğrul Efendinin himmet ve dualarıyla tecellî etmiştir. Hakk’a yürüdükten sonra onun ismiyle yayınlanan ilk kitaptır. Malum, o dünya hayatında bizlerle iken en son çıkan kitabı “Kalb-i Selim” idi. Bu vesile ile bu kitapları neşreden Sufi Kitap’a teşekkür ederiz.

Kitabın adını “Mübarek Annelerimiz” koyduk ama kitap Peygamberimiz Efendimizin zevceleri hakkında öz ama çok yararlı bilgiler veren bir kitaptır. Peygamberimiz Efendimizin zevcesi olmak ile o zevcenin biz müminlerin annemiz olmasının sebebi kitap içinde açıklanacaktır. O sebeple isim ile muhteviyat arasında bir çelişki yoktur.

Sohbetlerin birisinde Mübarek Annelerimizin odacıklarının, bir başka deyişle hücrelerinin nerede olduğunun tarifini yapıyor Tuğrul Efendi. Hatta bunu çizdirmek istediğini de vurguluyordu. Bu anlatımdan esinlenerek gerekli çalışma yapıldı ve kitabın sonuna hücrelerin krokisi eklendi. Bir de Ayşe Validemizin, üzerine şerhler yapılan bir konuşmasından bahsediyor. Bu konuşma, babası Ebu Bekir Hazretlerinin kabri başında yaptığı duygu yüklü belîğ ve veciz bir konuşmadır. Bugüne kadar Türkçemize kazandırılmamış olan bu konuşmanın orijinal Arapça metni bulundu, tercümesiyle beraber kitabın sonuna eklendi.

Bu kitabı hazırlarken Tuğrul Efendi’nin üslubuna sadık kalmaya çalıştık. Yer yer doğrudan bizlerle konuşuyormuş gibi olduk, duygulandık. Mümkün mertebe kitabet şekline aktarmaya çalıştıysak da açıkçası o sohbet kıvamını da muhafaza etmeye çalıştık.

Ayrıca, bazı hususlarda kısa açıklamalar getirme lüzumu hissettik, bunları da dipnotta [h.n] işaretiyle gösterdik.

Peygamberimiz Efendimizin ve onun zevceleri mübârek annelerimizin şefaatlerini ve Tuğrul Efendi'nin dahi bizlerden hoşnut olmasını Allahü Teala'dan niyaz ederiz.

Mustafa Tınmaz-İzzet Yılmaz

“Müminler için, Peygamber, kendi nefislerinden daha evladır. Peygamberin zevceleri müminlerin anneleridir.”

(Ahzâb 6)

GİRİŞ

Kat'i bir kanaatle söyleyebilirim ki cemiyetimizin hastalıklarının tamamı sevgisizlikten kaynaklanmaktadır. Bu sevgisizliğin temelinde de Risâletpenah Efendimiz Hazretlerini (sav) tanımamak, dolayısıyla onu örnek alamamak vardır. “Tanıyoruz” diye itiraz ediyorlar. Lisanen tanıdıklarını söyleseler bile, zihinlerinden, gözlerinden anlaşılıyor tanımadıkları. Varlığından haberdar olmak, tanımak demek değildir. Biz Efendimizin sadece varlığından haberdarız. Tanımıyoruz. Efendimizi tanıyıp da sevmemek mümkün değildir. Biz tanımadığımız için yeterince sevmiyoruz. Sevmeyince de toplumumuzun hastalıklarını çözemiyoruz. Efendimiz bir topluluk içinde yaşamıştır ve bu anlamda tek başına bir zât değildir. Anne-baba, sütanne, sütkardeş, amca, hala, dede, nine, zevceler, evlatlar, ashab ve dahi düşmanlar. Bunların hepsini tanımamız lazım. Kur'an-ı Kerim her şeyden önce Efendimizin mübarek ağzından çıkarak insanlığa intikal etmiştir. Allah ona, “öyle söyle” dediği için demiştir. Biz de O söylediği için böyle yazdık. Dolayısıyla Allah'ın mesajı O'ndan geçerek bize geldi. Biz de ancak O'na müracaat ederek Allah'a gidebiliriz. Binaenaleyh Efendimizi çok iyi tanımak lazım derken, O'nun çevresinde, halkasında ve yakı-

nında bulunan insanlar arasında müstesna bir konumda bulunan zevcelerini, yani validelerimizi de tanımamız gerek.

Biz, Efendimizin hareketlerinin altına kopya kâğıdı koyup, aynısını yapmayı sünnet zannediyoruz. Sünnetleri yalnızca ibadet ritüellerine sıkıştırıyoruz. Beşerî münasebetlerimizde de sosyal münasebetlerimizde de sünnet-i peygamberiden eser yok. Efendimiz Hazretlerinin günlük hayatta nasıl davrandığını öğrenemez isek, davranışlarımıza nasıl çeki düzen verebiliriz? Ne yazık ki dişilik-erkeklik, hayatımızı çok fazla işgal ediyor. Dişilik ve erkeklik bir tarafa, evvela insan olabilmeli. “Resûlullah Efendimiz Hazretlerinden ben kadın olarak nasıl örnek alayım?” diye bana çok sual gelmiştir. Evvela, Kur’an-ı Kerim’de kadınlara ayrı örnek, erkeklere ayrı örnek yazmıyor. “Müminler için Resûlullah’ın hayatında alınacak örnekler vardır.” (Ahzab, 21) diyor Hazreti Allah. Sen Resûlullah Efendimizin yaptığını motamot yapmayacaksın ki. Onun ne yaptığını, hangi hikmet tahtında bunu yaptığını tefekkür edeceksin, kendi üstüne düşeni o hikmete uygun işleyeceksin. İşte, sünnet budur. Bir döneme kadar hep böyle cevap veriyordum. Buna rağmen, sualler devam etti. “O zaman validelerimizi öğrenin. Yani validelerimizin davranış biçimlerini öğrenin. Hazreti Fatma’yı öğrenin. O zaman siz de hem zevclerinize hem çocuklarınıza hem komşularınıza doğru davranırsınız.” diye söylemeye başladım. “Hazreti Fatma’nın hücresi” deyince, “Hücrede beyi Hazreti Ali, çocukları Hazreti Hasan, Hüseyin, Muhsin, Zeynep, Ümmü Gülsüm ve bir de Hazreti Ali’nin annesi Fatma binti Esed var. Resûlullah Efendimizin yengesi, Ebû Talib’in hanımı, Hazreti Ali’nin annesi” diyorum ve arkasından bir duruyorum. “Hazreti Fatma kaynanasıyla oturuyor.” diyorum. Tebessüm ediyor ve gülüyorlar. Ama bayramdan bayrama kaynanasını gören gelinlerin olduğu bir cemiyette bunun bilinmesi önemli değil mi? Halbuki

yarın öbür gün kendi de kaynana olacak insanlar bunlar. Kendisinin beklediklerini kendisinden bekleyene vermesi lazım!

Efendimiz Hazretlerinin her fiili sadece bizim için değil, aklı başında her insan için, kâfir, putperest de dâhil, örnek alınacak davranıştır. Kâfir, putperest, Resûlullah'ın hayatını örnek alıp onun gibi yaşamaya çalışsa, en azından dünyası mamur olur. Davranış biçimlerinden bahsediyorum, iman tarafı başka bir şey. Onun için Efendimizin yaptıklarını zâtıyla sınırlı görmemek gerekir. Efendimizin her fiili de insanı Hakk'a götüren bir delildir ve ayete işaret eder! Hiç Allah'ın emrine, rızasına muhalif bir fiil işleyebilir mi? İşleyemez. Öyleyse onlar da bir çeşit ayettir. Lügat manasına baktığımızda ayet, aksi hiçbir şekilde ispat edilemeyecek gerçek demektir. Kur'an-ı Kerim cümleleri de aksi hiçbir şekilde iddia ve ispat edilemeyecek hakikatler olduğu için onlara âyât-ı Kur'aniyye diyoruz ama Allah'ın ayetleri, âyât-ı Kur'aniyye'den ibaret değildir ki! Televizyonlarda gösterilen bütün belgesel programları, kevnî ayetlerden birer cümledir. Risâletpenah Efendimizin her bir fiilinin ayet olduğunu Hazreti Ayşe Validemiz fevkalâde etkili bir formül ile ifade etmiştir. Bir gün tâbiünden bazı zevat annemize geliyorlar, “Anneciğim bize Resûlullah'ı anlatır mısınız?” diye soruyorlar. Hiç anlatmıyor. “Siz Kur'an okumuyor musunuz?” “Okuyoruz.” diyorlar. “İşte onun canlıydı!” diyor Ayşe Annemiz. Bu ne demek? Bu çok şahane bir belâgat ifadesidir. Şahane bir formüldür aynı zamanda. Resûlullah Efendimizin hayatının bizim için ayet olduğunu beyan buyuruyor. Dikkat edelim, bu sözü Hazreti Ayşe yalnızca Resûlullah Efendimizin zevcesi, müminlerin annesi sıfatıyla söylemiyor. Asr-ı saadette içtihat etmeye ve fetva vermeye yetkili yedi İslam âliminden biri olarak söylüyor. Yani Resûlullah'ın zevcesi sıfatıyla değil, âlim sıfatıyla ifade ediyor bu hakikati. Bunu bilmeden, “Peygamberin hanımı böyle söylüyor.” demek doğru değildir. Çünkü Hazreti Ayşe Validemizin Peygamber

hanımı sıfatıyla söylediği laf başkadır, Hazreti Ebû Bekir göçtünde kabri başında yaptığı konuşma başkadır ki bu konuşmanın üzerine şerhler yazılmıştır. Öyle de bir hatip! Orada babasının kızı, başka tarafta müminlerin annesi, başka tarafta Resûlullah'ın zevcesi, başka tarafta fakihe... Onun için sadece Resûlullah zevcesi böyle söylüyor diye bakılmamalı. Her bir validemizin de başka başka sıfatları ve özellikleri var, bunlar bilinmelidir.

Bazılarının belki hoşuna gitmeyecek ama şu soruyu soralım. Hazreti Ebû Bekir'den daha öte arkadaşı var mıydı Efendimizin? Mağarada, "İkinin ikincisi" (Tevbe 40). Gençliğinden beri, risâletinden önceki zamanlarında bile Efendimizi arayan oldu mu evde değilse, "Ebû Bekir'in dükkânındadır." diyorlar. "Yâr-ı gâr", mağarada canını cananına teslim edecek kadar yakın. Ama validelerimiz kadar yakını yok. Bir insanın en yakını, zevci ve zevcesidir. Arada mahrem yok. Ebû Bekir Efendimiz bu kadar yakın ama Efendimizin en yakınları validelerimizdir. Efendimizi o kadar tanıyorsunuz da en yakınları olan validelerimizi tanıyor muyuz? Kaçımız o mübarek annelerimizin isimlerini bilmekte ve doğru bir şekilde sayabilmektedir. Öyle bir iki tanesini değil, hepsini birden saymak gerekir. Yani Hazreti Reyhâne ile Hazreti Ayşe'nin farkı var mı yakınlık bakımından Efendimize? Her insanın birbirine farkı vardır, o ayrı meseledir. Hazreti Meymûne ile Hazreti Hafsa'nın farkı var mı? Dolayısıyla bir tanesini bile eksik saymak, ismini saymadığın o annene haksızlık olmaz mı?

Müminler için Risâletpenah Efendimizin zevcelerini tanımak çok önemli. Çünkü Ahzâb sûresinde şöyle buyuruluyor: "Müminler için, Peygamber, kendi nefislerinden daha evladır. Peygamberin zevceleri müminlerin anneleridir." (Ahzâb, 6) "Sizin için" değil, "Müminler için" diyor Hazreti Allah. "Sizin için" dedi mi herkes kendine göre o hitabı algılar. Elhamdülillah, Efendimizin zevceleri

için, “Annelerimiz” dediğimiz zaman, imanımızı tazelemiş oluyoruz. Biz, üçüncü şahıs zaviyesinden bakıp “Müminlerin annesi” de demiyoruz, dikkat buyurun “Annemiz” diyoruz. Biz müminiz, elhamdülillahi Rabbülâlemîn! Ayrıca, mümin olmak demek Peygamberi kendine tercih etmek demektir. İrzından, canından, malından, mülkünden, sosyal statünden, her şeyinden; seninle ilgili her şeyden daha evladır, daha yücedir, daha kıymetlidir ve bu annelerimiz içinde bir tanesi hakkında dahi hıfz-ı lisan etmeyen, yani lisanını saygılı kullanmayan, bu ayete muhalefet etmiş olur. Bu ayet, bir amel ayeti değildir. Namaz kılın ayetine benzenmez. Namaz kılmak bir ameldir. Kılmazsan ne olur? Günahkâr oluruz. Peki, itikadî bir ayete muhalif davranırsan ne olur? Kâfir oluruz. Şimdi burada dikkat edilsin: Hazreti Ayşe’ye dil uzatan, “Muaviye ile aynı saftadır.” diyen, Hazreti Ümmü Habibe’ye dil uzatan, “Muaviye’nin kardeşidir.” diyerek güya kıymetini tenkis etmeye çalışan önce lisanına dikkat etmelidir. Onlar müminlerin annesidir. Mümin olmayanların anneleri değildir. Evet. Ahzâb sûresindeki bu ayete göre, bir Müslüman Risâletpenah Efendimizi kendi nefsinden daha evla görmüyorsa, imanda kemale ermemiştir. Ama bunun için bir uğraş veriyorsa, bu hususta eksikliğini hissediyorsa evlâ gördüğüne işaret eder. “Yapamıyorum Ya Rabbi diye” üzülmeye ve bunda bir eksiklik hissetmesi ki, bu eksiklik ilelebet hissedilecektir, zaten evlâ gördüğünün bir göstergesidir, delildir, ispatıdır. Validelerimiz için de aynı şekilde düşünmeye, onları anne gibi görmeye yönelmeliyiz eğer mümin isek. Şimdi cemiyete bakıyorsun, annesine kocakarı diyen bir adamdan böyle bir saygı bekleyemezsin. “Annenize babanıza öf bile demeyiniz.” (İsrâ 23), ayeti itikadî değildir, amelîdir. Dolayısıyla ana-babaya saygısızlık günahdır. Ama Risâletpenah Efendimizin zevcelerine hıfz-ı lisan etmeyenler, dil uzatanlar, küfre düşmekten endişe etsin. Onun için bu çok önemlidir. “Kendine Müslüman diyenleri ve ehl-i

kibleyi tekfir etmeyiniz.” diyor, İmam-ı Âzâm Hazretleri. Büyük saygımız var. Amenna. Ama bir de böyle bir hüküm var: İtikadî hükümlere, ayetlere muhalefet edenler din dairesi dışına çıkarlar.

Annelerimizi tanırsak başka ne olur? Validelerimizin her bir hareketinden hüküm çıkar. Mesela, Meymûne Validemizin yeğeni kim? Abdullah İbni Abbas. Çünkü Hazreti Abbas’la Risâletpenah Efendimiz, Meymûne Validemizden dolayı bacanaklar. Bir başka deyişle, Meymûne Validemizin kız kardeşiyle Hazreti Abbas evli. Hazreti Abbas’ın çocuğu Abdullah İbni Abbas, Meymûne Validemizin yeğeni. Yeğen ile teyze arasında tesettür yoktur. Abdullah İbni Abbas, Meymûne Validemizden rica ediyor. Daha çocukluktan yeni çıkmış. “Teyzeciğim, Resûlullah geceleri ne yapıyor, nasıl ibadet ediyor. Senin nöbetin olduğu zaman teyzeciğim, beni de odaya al ben bir göreyim.” diyor. Hazreti Meymûne peki diyor. Efendimiz de hayır demiyor. Bu teferruatı bilince biz ne öğreniyoruz bundan? Böyle olmuş, bitmiş, gitmiş 1400 sene evvel. Bilgi bu değil ki! Bize lazım olan ne? Hazreti Meymûne Validemiz kocasından izin alıyor. Zevcesinin yeğenini Risâletpenah Efendimiz kırmıyor. Peki, biz Meymûne Validemize, “Efendimize arz ediver, bize de şefaatsin.” dersek yapmaz mı? Biz yeğeni değiliz. Evet, yeğenlik ve teyzelik, iradeyle ve emirle olan bir şey değildir. Biz irademizle onun çocuğu olmuşuz. O da Allah emriyle bizim annemiz olmuş. Annelik vazifesini yapamayacak olanlara Allah annelik verir mi? Efendimiz Hazretlerinin zevceleri, annemiz olarak Allah tarafından tayin edildikleri için annelik vazifesini yaparlar. Annelikte genel yaratılış olarak, şefkat ve merhamet adaletten üstündür. Babalıkta adalet üstündür. Doğrusu, bizler Allah ve Resûl’ünün bize adaletle muamele etmemesini dileriz. Lütüfla, keremle, ihsanla muamele buyursunlar. Adalet ile olursa hâlimiz perişan olur! İşte Allah tarafından anneliğimize tayin edilen bütün validelerimiz, bizim şefaatchimizdir. Annelerimize böyle bakmalıyız. Ama bu şefaate

layık olmak değil de hiç olmazsa isteyebilecek yüz, surat sahibi olmak için, en azından isimlerini öğrenelim.

Başka bir misal: Habeş Necâşisi, Ümmü Habîbe Validemize Efendimizle gıyabî nikâh kıymıştır. Yani biri Arabistan'da, biri Habeşistan'da ama vekâlet yoluyla nikâhı kıymıştır. Ayrıca koku hediye ediyor Ümmü Habîbe Validemize. Onun teferruatını inşallah Ümmü Habîbe Validemiz bahsinde anlatacağız. Bu kokulardan bir kısmını Medine'ye getiriyor Ümmü Habîbe Validemiz. Burası önemli. O kokuları kullanıyor. Efendimiz de bundan memnun oluyor. Kullanmasına müsaade etmekten maada memnun oluyor. Bu sebeple, eşleri, akrabaları ve kendi arkadaşları içinde güzel koku sürünmek, kadınlara Ümmü Habîbe Validemizden intikal eden bir sünnettir. Onun için fakir, her zaman şunu demişimdir: Biz Efendimizi tanıyalım ama annelerimizi de tanıyalım. Özellikle kız kardeşlerimiz, validelerimizi tanımak sureti ile kadınca davranmanın usullerini direkt öğrenirler. Resûlullah Efendimizin çok iyi tanınması da kadınlara bir şeyler öğretir. Ona bir lafımız olamaz. Zaten validelerimizi tanımaktan kastımız, Efendimizi tanımakla alakalıdır. Yani Efendimiz ki hanımları var, anası var, babası var, dedesi, amcası, akrabası, düşmanı, hepsi var. Onları da tanıyacaksınız ki Efendimizi tanımış olasın. Ama hanım kardeşlerimiz, yani Müslüman kadınlar, validelerimizden doğrudan örnek alabilirler. Bu arada fakir, validelerimize “eş”leri demeyi uygun görmüyorum. Zevceleri demek lazım geldiğine inanıyorum. Kim Resûlullah'ın eş olabilir ki! Hiç mümkün mü? Ona eş olmak ne mümkün!

Efendimizin kızları da torunları da akrabaları da halası da yengeleri de babaannesi de kısacası hepsini tanımak lazım. Abdullâlip Hazretlerinin Abdullah Hazretlerini doğuran hanımının

adı Fatma. Yani babaannesi Fatma. Ebû Talip Hazretlerinin¹ zevcesinin adı Fatma. Yani yengesi Fatma. Dolayısıyla Fâtumatü'z-Zehrâ Validemizi, Hazreti Betül binti Resûlullah'ı tanıırken öteki Fatmaları da tanıyalım. Efendimiz acaba kızına niye Fatma adını verdi? Hazreti Fatma'nın anneannesi, Hazreti Hatice'nin annesi de Fatma. Bakınız Resûlullahtaki zarafeti görüyor musunuz? Kayınvalidesinin ismini çocuğuna koyarak, hanımına iltifat ediyor. İşte bu davranış biçimleri bize lazım. Bu âdeti hep devam ettiriyorlar. Hazreti Ali Efendimiz çocuklarına ne isim koyuyor? Hazreti Hasan ve Hüseyin ismini Efendimiz vermiştir o ayrı. Kızlara ne isim koyuyor? Baldızlarının, yani hanımının ablalarının isimlerini koyuyor: Zeynep, Ümmü Gülsüm. Hazreti Hüseyin ne yapıyor? Onun da kızı var Zeynep. O da Zeynep koyuyor. Neden? Efendimizin iki zevcesinin ismi Zeynep. Kızına isim koyarken bile iltifat ediyorlar. Bunları bilmek lazım.

Bütün bunları hep bileceğiz ve onları tanıırken Resûlullah Efendimizin zevceleri ile sınırlı tutmayacağız. Mesela bir halası var. Safiyye binti Abdulmuttalip. Biz biliyor muyuz onu toplum olarak? Müslüman kadınlar içinde ilk defa bir gavuru öldüren annemiz odur. Hendek muharebesinde bir Yahudi içeri sızıyor. Eve girerken kılıçla kesiyor Yahudi'yi Safiyye binti Abdulmuttalip.

1 Peygamber Efendimizi çocukluğundan itibaren himayesine alan ve son nefesine kadar da bu koruyup kollama vazifesini büyük fedakarlıklarla ifa eden Ebû Talib'in iman edip etmediği hususu bilindiği üzere tartışmalıdır. Efendimizin, sevgili amcasının iman etmesini çok arzu ettiği ve son nefesinde bile bu hususta telkinde bulunduğu da malumdur. Ancak, İslam ulemasının bir kısmı Ebu Talib'in iman etmediğini öne sürer ve buna gerekçe olarak şu ayetleri gösterirler: "Sen sevdiğini hidayete erdiremezsin, bilakis Allah dilediğine hidayet verir." (Kasas56); "Ne Peygamberin ne de müminlerin akrabaları bile olsa müşrikler için af dilemeleri uygun olmaz" (Tevbe113). (<https://islamansiklopedisi.org.tr/ebu-talib>) Tuğrul Efendi merhumun Ebû Talip hakkında tazim ifadesi kullanmış olması onun bu husustaki saygısı ve görüşünü de yansıtmakla beraber özellikle almış olduğu tasavvuf terbiyesinin bazı inceliklerini de ortaya koymaktadır. Abdulmuttalip için ve soyağacında Hazreti İbrahim'e kadar kesintisiz giden pâk cediti için Hazret kullanılması ise onların Hanif olmakla Hazreti İbrahim'in dinine mensup olduklarından dolayıdır. [h.n.]

Sümeyye Validemiz ilk şehit hanım. Hem hanım hem ilk şehit. Burada ilklere geldiğimiz zaman başka bir husus dikkatimizi çeker. Şimdi böyle bir slogan, tabir ve bir ayırmıcılık var. Bunu bırakalım. İşte kadınlardan ilk Müslüman Hazreti Hatice, erkeklerden Hazreti Ebû Bekir, çocuklardan Hazreti Ali. İlk Müslüman kim? Hazreti Hatice. O halde; kadın, erkek, çocuk karıştırmaya ne hacet! Hazreti Safiyye'nin başka hâlleri de var. Mesela Hanif. Çünkü Hira mağarasında tefekküre çekilen yalnız Risâletpenah Efendimiz değil. Başka Hanifler de geliyor. Ayrıca, o zamanlar bugün bizim cemiyet hayatımızda algılayamayacağımız birtakım hâller de var. Putperestle Hanif yan yana oturabiliyor. Kimse bir şey demiyor. Biz kendi toplumumuza göre birtakım şeyleri değerlendiriyoruz. Şimdi bugün bizim bir Müslüman evimizde birinin gayrimüslim olması, birinin putperest olması düşünülemez değil mi? O zaman orada var ama. Mesela Ebû Süfyan müşriklerin reisi. Kızı Ümmü Habibe düşünün ki Habeşistan'a gidiyor. Yani Ümmü Habibe Müslüman. Babasının evinde oturuyor, sonra evleniyor. Demek ki böyle olabiliyor. Abdülmuttalip Hazretleri Hanif ama yanı başında oğlu Ebû Leheb putperest. Öteki oğlu Abdullah ise Hanif. Buna bizim aklımız ermediği için nasıl olur diyoruz?

Velhasıl, validelerimizin Ahzab sûresi 6. ayetle tespit edilmiş özel statüsü, Efendimizin diğer yakınlarından ayrı, yüksek bir yerleri olduğunun işaretidir. Çünkü hiçbir akraba annen kadar yakın değildir sana. Ama Efendimizin genel yakınları hakkında da ayet var. “Kul la es'elüküm aleyhi ecnen illel meveddete fil kurba” (Şûrâ 23). Yani, yakın olanlara, karib olanlara, hepsine meveddet ile muamele etmeye, tahattur etmeye, yani aklımızdan geçirirken bile saygılı, sevgili davranmaya ayet gereği mecburuz. Ama validelerimiz de zaten o ayetin içinde var, Allah bu özel ayeti niye göndermiş? Ashab-ı kirâmın hepsi büyük, amenna, ama Ashab-ı Suffe başka, Aşere-yi Mübeşşere başka, Ashab-ı Bedir, Ashab-ı

Uhud başka, Hulefâ-yi Râşidîn başka. Bunların hepsi ashaptan gayrı değil ki. Ama hepsinde ayrı bir grublama ve tasnif var.

Efendimizin bütün yakınlarına meveddet göstereceğiz ama validelerimiz anne kadar yakın olacak. Bir kere annen seni doğurdu, besledi, büyüttü. Ondan sonra sen evlendin, barklandın. Artık sana sadece dua eden, senin de bayramda, seyranda, sair zamanda, sabah işe giderken, akşam eve geldiğinde elini öptüğün bir varlık. O kadar ve sonunda ölecek. Allah sıralı ölüm versin, hiçbir anaya evlat acısı göstermesin. Sen arkasından onun hakkında hayır hasenatta bulunacaksın. Bunun içine Kur'an okumak da dâhil. Ölüye okunmaz diyorlar. Terbiyeli olmak ve öyle konuşmak lazım. Ölüm diye bir şey yok. Müslüman ölmez, hayvan ölür. Müslüman bir yerden bir yere göç eder. Annemiz annelik hissiyle şefaet ederse eder, çünkü Efendimiz haber veriyorlar. Ana-babanın evlada şefaet hakkı vardır. Fıtratından dolayı evladın ana-babaya şefaet edebilmesi için sâlih olma şartı var. Onun için sarhoş, ayyaş, hırsız, iffetsiz bir anne-baba bile olsa o iç yapıyla, fitrî yapıyla, evladına şefaet etme yetkisini Allah veriyor. Ama evlat, ana-baba saygısını terbiye ile kazanacaktır, fitrî değildir. Neden? Hazreti Âdem'den anla. Hazreti Âdem'in annesi babası var mı? Onun için, anne-baba sevgisi doğuştan verilmez. Onun için, "Evladına şöyle davranacaksın." diye anaya babaya Kur'an'da bir emir yok. Ama "Anana-babana öf bile deme!" (İsrâ 23) diye evlada emir var. Öf bile deme derken, en hafif bir misal veriyor. "Daha büyük terbiyesizlikleri zaten yapamazsın da öf bile deme." Peki, bunu niye söylüyor? Çünkü biz bunu terbiyeyle kazanırız. Fıtrî olmaz. Ahzab sûresindeki 6. ayet, Risâletpenah Efendimizin muhterem zevcelerinin anne olarak sadece saygıya layık olduklarını ifade etmiyor. "Şefaetçilerinizdir onlar" da diyor. Bütün Ümmet-i Muhammed'in anneleridir ve bizim şefaetçilerimizdir. Belki Efendimize karşı, belki Allahü Teâlâ'ya karşı.

Efendimiz zevceleriyle şakalaşıyor. Hazreti Sevde'ye şaka yapıyor. Başkalarına da yapıyor. Hazreti Ayşe'yi suyla ıslattığı biliniyor. Tastan su atıyor, ıslanıyorlar. Koşmaca oynuyorlar. Efendimiz zevcelerine çok müşfik muamele buyuruyor. Ama elbette karı koca arasında normal çekişmeler olabilir. Çünkü insan kendi kendisiyle bile çelişen ve çekişen bir varlıktır. Bugün ak dediğine, yarın kara diyebilir. Nerede kaldı ki bir başka varlıkla tam uyum içinde olalım. Bu uyumsuzluk normal, ama terbiye hudutları dâhilinde kalmak şartıyla. İleride göreceğimiz “İfk” hadisesinde Hazreti Ayşe'nin evine gitmemesi var. Onu aklayan ayet geldiği zaman bile, “Hadi kızım evine git.” diyen babasına, “Hayır, gitmem çok lazımsa gelsin beni alsın.” diyecek kadar nazlanması var. “Ben O'na teşekkür etmem. Ben Allah'a teşekkür ederim.” diyor. Ama Efendimiz de gidiyor alıyor Hümejrâ'sını. Mâriye Validemiz çok güzel, alımlı bir hanım. Öteki validelerimizin memnuniyetsizliğini hissedince ve daha sonra Hazreti İbrâhim'i dünyaya getirmesiyle öteki validelerimizin çocukları yok diye üzülmemeleri için, onu başka eve, odaya götürüyor. Mescid-i Nebevî'nin güney istikametindeki yeri hâlâ bellidir. Bu nevi normal hudutlarında kalan münakaşalar bile olsa hiçbir validemizle aralarında açıklık yoktur. Diğer taraftan dikkat edilmesi gereken bir husus da şudur: Validelerimiz bizim annelerimizdir ama Resûlullah Efendimizin de zevceleridir. Karı koca arasına girilmez. Orada haddimizi bileceğiz. Hazreti Ayşe orda yanlış yapmış. Hazreti Zeynep burada yanlış yapmış. Bunlar bize düşmez. Anne saygısı esastır. Sen anene “Yanlış yapmış” diyemezsin, çünkü o, onun kocası. Tekrar edelim, karı koca arasına girilmez. Bu dünya hayatında da böyledir. Anne-baba münakaşa edebilir, anlaşmazlığa düşebilirler. Çocukların hiçbiri ana veya babadan tarafa meyledemezler. Birini haklı, ötekini haksız bulma hallerine giremezler. Saygıda kusur edemezler. Efendimiz Hazretlerinin hususî hayatından bahseder-

ken kendilerinin buyurdıkları bir hadis var. Malum olduğu üzere “hıfzu'l-lisan selâmetü'l-insan”, yani selamete ermek için lisanımızı muhafaza etmeliyiz. Kimseyi Efendimize iftira ettirmem! Bilgisizlikten kaynaklanan iftiraya mâni olmak için böyle konuşuyorum! Zaten kendileri buyuruyorlar. “Ben bütün zevcelerimle Allah'ın emriyle evlendim” diyorlar. Efendimizin yaptıkları nefsenden değildir, estagfirullah, kendimizle mukayese etmeyelim.

Keza, Efendimize de “On iki tane, on üç tane kadın aldı” diye böyle yakışsız bir lakırdı etmeyelim. Efendimiz dördüncü hanımını kaç yaşındayken aldı? Kimse biliyor mu? 56 yaşında. Hazreti Hatice tek. Hazreti Hatice 620'de göçtükten sonra bir müddet dul. Evde kaç tane çocuk var? Dört tane evvelki evliliklerinden, dört tane de Risâletpenah Efendimizle yaptığı evliliğinden. Onlara da bakılacak yani. Ondan sonra Hazreti Sevde Annemiz ile üç sene tek Efendimiz. Hazreti Sevde dul ve de evvelki evliliğinden beş tane çocuk var. Hazreti Sevde, Efendimizden beş yaş da yaşlı. Hazreti Ayşe geldiğinde, evdeki ikinci zevce. Ondan sonra yaşlı ilerliyor Efendimizin. Hazreti Ayşe ile evlendiğinde 54 yaşında. Hazreti Hafsa Bedir şehidi dulu. Onunla evlendiği zaman 55 yaşında. Zeynep Validemiz de Bedir şehidi dulu ve onunla evlendiği zaman 55 yaşında ki Zeynep Validemiz üç veya altı ay yaşadı, kısa bir süre içinde vefat etti. Ondan sonra Ümmü Seleme Validemiz Uhud şehidi dulu ve onunla evlendiğinde 56 yaşında. Ümmü Seleme Validemizde dört tane çocuk var geldiğinde. Bu kadar çok evlendi diyorsun. 56 yaşında ancak hanesinde dört hanımı var. Ve tüm evliliklerine bakarsak, annelerimizin bazılarının yaşları epey var, geçkince çoğu. Ve niye bu evlilikler olmuş? Bunları bilmeden, anlamadan cehaletlerini bir de terbiyesizlik vesilesi yapıyorlar. Mesela bir kardeşim, çok sinirli olarak geldi bana. Eli ayağı titriyor. Efendimiz hakkında, çok evliliğinden dolayı bir münasebetsiz herif, çok terbiyesiz bir şey söylemiş. Herife bağır-

mış, çağırılmış, sonra çıkmış. “Bir dakika” dedim. “Bu seninki bir iman göstergesi tamam, eyvallah. Ama niye sinirleniyorsun? Sen ona söyledin mi Risâletpenah Efendimiz kaç yaşında, kiminle, nasıl insanlarla, evlendi? Bunu anlatabildin mi? Anlatamadın. Niye kıızıyorsun o zaman?” dedim. “Kendine kız. Onun o yanlış bilgisini düzeltmiyorsun. Terbiyesizlik yapmış olabilir. Ne biliyorsun doğruyu öğrendiği zaman bu terbiyesizliğinden pişman olmayacağını?” Yine benim çok sevdiğim bir gencin bir kız arkadaşı varmış. O kız arkadaşı feminizm rüzgârıyla Resûlullah Efendimizin çok evliliklerini tenkit ediyor. “Niye cevap vermedin oğlum” dediğimde tam olarak izah edemediğini anlamış oldum. Resûlullah Efendimizin hangi validemizle ne kadar zamanda, kaç yaşındayken, hangi şartlarla evlendiğini tafsilatıyla anlatmak lazım, ondan sonra kabul etmezse kendi bilir. Diğer bir ifadeyle, Efendimizin o kızın tenkit ettiği bir halde olmadığını biliyorsun ama bunu izah edecek bilgiyle mücehhez değilsin. Kusura bakmayın benim böyle Müslümanlığa karnım tok. Bunlar bilinecek. Benî Mustalik gazvesini bilecek ki Cevriye Validemiz ile harp sonu evlendiğini bilsin. Reyhâne Validemizle keza Benî Kurayza’dan sonra evlendiğini bilsin. Safiyye Validemizle de Hayber Gazvesi’nden sonra evlendiğini bilsin. Zeynep binti Huzeyme Validemizle ve Meymûne Validemizle niye evlendiğini bilsin. Bunlar ve dahası hep bilinecek.

Bir de terbiyesizlikte ısrar edenler var. Yani kusura bakmayın ama bu edepsizlere hiçbir cevap vermeden, en azından ağızlarına biber sürmeden geçiştiremeyiz. Efendim, “Böyle yapmasak da öğretsek” diyorlar. Senelerdir konuşuyorum, öğrenmiyorlar. Hâlâ Efendimize terbiyesizce dil uzatabiliyorlar. Sen annenin kıymetini bilmezsen, annen senden şefkatini çekmez ama ilgisini çeker. Alakasını keser; annesiz kalırsın. Ölmek annesiz kalmak demek değildir. Annenin alakasından mahrum kalmaya annesiz kalmak

denir. Evladını terk etmiş anne biliyorum. Gözü yaşlı ağlıyor, evladını görse sokakta tanımaz, hâlâ dua ediyor. “Allah yavruma şöyle yapsın, böyle yapsın” diye. O çocuk hiç annesinin yüzünü görmemiş ama hâlâ anneli o. Ezvâc-ı Tâhirât validelerimizin şefkati o edepsizlerin terbiyesizliğinden kâbil-i kıyas olmayacak derecede büyüktür; amenna ama ben de evladım. Ben de anama yalvarırım. “Sana saygısızlık yaparak seni üzene affetmen beni üzer” derim. Benim buna affım yok. Anlatırız, öğrenir, öğrenmez. Vaktiyle Ebû Süfyan da takdir etmişti ama öğrenmemiş ve Peygamberimizin karşısında durmuştu. Öğrenmek başka, takdir etmek başka şeydir. Cenâb-ı Hakk, bizleri mübarek validelerimizi hakkıyla tanıyan, hikmetle tanıtan ve onları her dâim ihtiramla yâd eden kullarından eylesin. Rûz-i mahşerde şefaathlerine nâil eylesin. Âmin.